

معرفی بامیان

ولایت بامیان از جمله ولایات مرکزی افغانستان است که دارای 17,1414 کیلو متر مربع مساحت بوده و در 190 کیلو متری شمال غرب کابل و در دامنه شمالی سلسله کوههای بابا قرار دارد. ولایت بامیان داری شش ولسوالی بنامهای یکاولنگ،

پنجاب، ورس، شیبیر، سیغان و کهمرد میباشد. نفوس این ولایت حدود 600 هزار نفر تخمین میگردد.

مردم بامیان بعد از سال 2001 میلادی سلاح خویش را به دولت تسلیم نموده و تا هنوز این ولایت از امنترین ولایات افغانستان بشمار میرود. در ولایت بامیان هیچ گروه تروریستی و یا گروههای مسلح غیر مسول فعالیت نمیکند ولی مردم بامیان در طول 11 سال حکومت نوین در کشور از روند انکشاف در این ولایت راضی نبوده و از کم توجهی دولت مرکزی گلایه دارند.

در بامیان اقوام هزاره، تاجک و پشتون بگونه برادرانه زندگی نموده که دارای مذاهب شیعه، سنی و اسماعیلیه میباشد.

مردم بامیان به زبان دری با لهجه هزارگی تکلم مینمایند و لهجه باشندگان مرکز این ولایت به زبان و گویش باشندگان کابل نزدیک میباشد.

مردم بامیان اکثر عایدات خود را از طریق زراعت و مالداري بدست می‌آورند. کچالو، گندم، جو، باقلی و عدس از تولیدات زراعتی بامیان بوده و افراد مالدار در بامیان از طرف تابستان در دامنه های کوه به (ایلاق) میروند و به تربیه مواشی و بدست آوردن محصولات حیوانی میپردازند. میوه های سیب، زردآلو، توت، آلو، شفتالو و ... در این ولایت وجود دارد.

در دوره اسلامی بامیان یکی از شهرهای مهم و آباد خراسان محسوب میشود. اما در قرن هفتم هجری بر اثر حمله مغول همانند اکثر شهرهای افغانستان به خاک یکسان گردید.

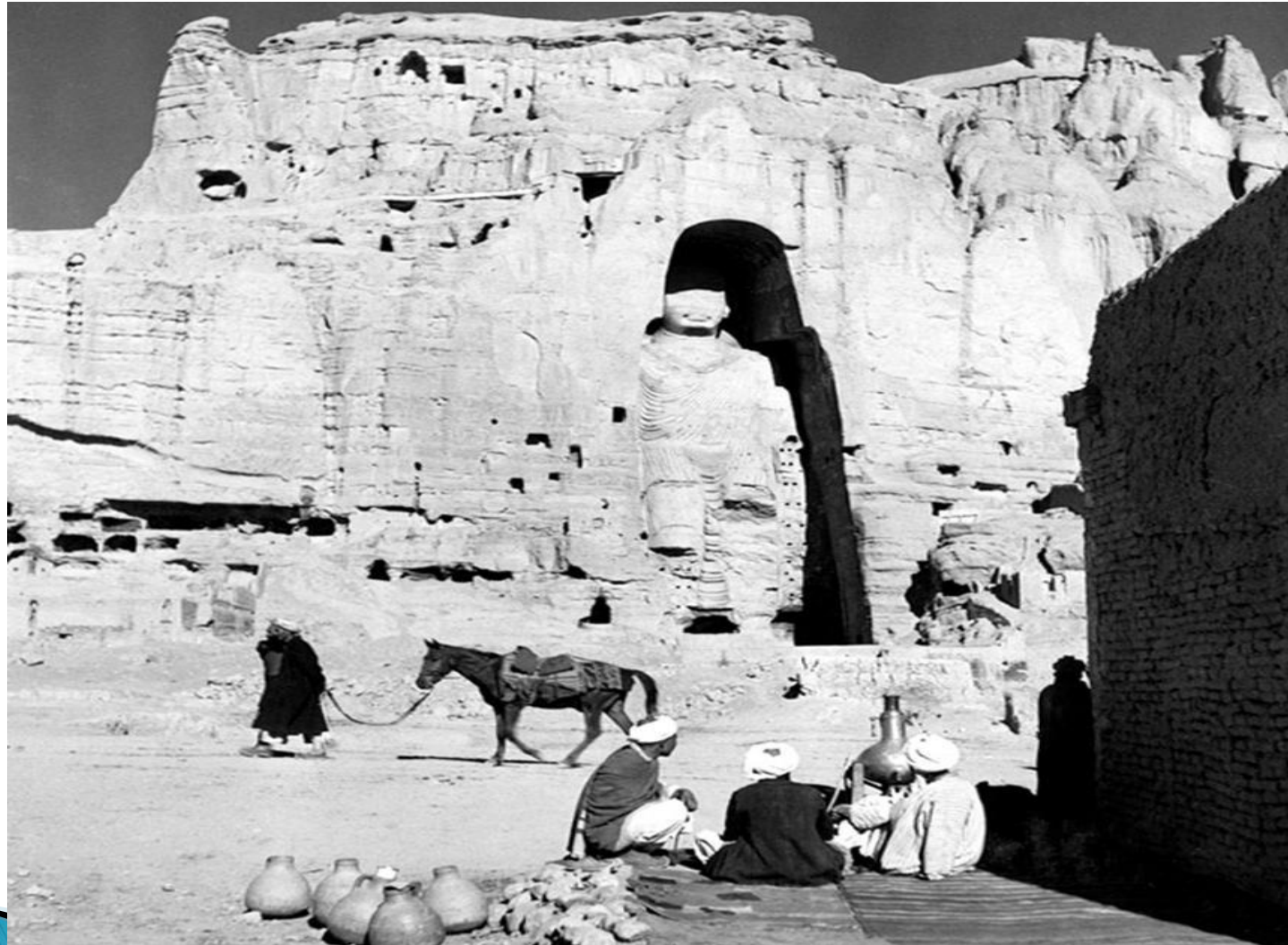
چنگیز فرمان داد تا پسر را در شکم مادر کشتند و بامیان را "موبلغ" (شهر بد) لقب دادند.

ولایت بامیان از شروع اداره موقت تا هنوز از نظر کشت و تولید مواد مخدر صفر بوده و تریاک در آن کشت نمیگردد. از اینرو وزارت مبارزه با مواد مخدر سالانه یک میلیون دالر را برای بازسازی بامیان کمک مینماید.

در بامیان 354 مکتب وجود دارد که در آن 140 هزار شاگرد درس میخوانند و از اینجمله 46 درصد آنان را دختران تشکیل میدهند.

در دانشگاه بامیان حدود 5 رشته تحصیلی وجود دارد که حدود 3700 تن در آن درس میخوانند که از اینجمله 700 تن آن دانشجویان دختر میباشند.

تصویر قدیمی از بودای بامیان (1983م)

فعالیت های مدنی در بامیان

بامیان پیشتاز حرکت های مدنی در افغانستان است. کاهگل نمودن سرک، کاندید نمودن صفدر زوار به ریاست جمهوری، تقدیر نامه دادن به الاغ، آب در هاون کوبیدن، تحفه دادن هریکین به اوباما، اعتصاب غذایی و تظاهرات مسالمت آمیز از نمونه های بارز این حرکتها میباشند.

در ولایت بامیان سه رایوی محلی، یک تلویزون دولتی و دهها نشریه چاپی فعالیت دارند و تعدادی زیادی از خبرنگاران رسانه های ملی و محلی در بامیان جوانان هستند.

متأسفانه نبود برق و مطبوعه مجهز، کار چاپ و انتشار برخی از نشریات را با چالش مواجه ساخته و حتی سبب توقف آنها شده اند.

بامیان در تابستان آب و هوای بسیار مناسب داشته و هوای آن در زمستان سرد می باشد. این ولایت دارای دره های سرسبز و آبشارهای فراوان می باشد که جاذبه های خوبی گردشگری محسوب میگردند. سالانه صدها سیاح داخلی و خارجی از مناظر زیبای طبیعی بامیان بازدید مینمایند.

منظره زیبای مرکز بامیان

مکانهای تاریخی (تندیس بودا)

شهمامه و صلصال بودای 53 متری و 35 متری بامیان از عجایب جهان بوده که قدامت آن به دوره کوشانیان میرسد. هیوان تسنگ زایر چینی که حدود 600 سال قبل از میلاد از بامیان گذشته است بودای بامیان را اینگونه توصیف مینماید: "اشعه زرین از آن می تابد و احجار قیمتی و زیور آلاتش چشم را خیره میسازد."

طالبان در سال 2000 میلادی بودای بامیان را تخریب کردند.

بند امیر یکی از زیباترین مناظر طبیعی بامیان میباشد که از سوی دولت افغانستان بعنوان پارک ملی نامگذاری گردیده و سالانه صدها نفر از داخل و خارج کشور به بند امیر سفر مینمایند. بند امیر دارای هفت بند آبی بوده که به نامهای مختلف مسمی بوده و زیارتگاه حضرت علی (ع) هم در آنجا قرار دارد. در بامیان مکانهای تاریخی زیادی وجود داشته که از آنجمله شهر غلغله، شهر ضحاک، سمچ های ککرک، قلعه گوهرگین، قلعه کیلگان، چهیل دختران، شهر بربر، چهیل برچ، ارگ زارین، دره اژدر و... بسیار مشهور میباشند.

بوادی تخریب شده

رسم رواجها

مردم بامیان مانند سایر مردم افغانستان در ایام سال نو، روزهای عید، روزهای ملی، نامزدی، عروسی، روزهای مذهبی و ... دارای آداب و سنن ویژه ای بوده و همه با هم متناسب با وضعیت فرهنگی خویش از این روزها تجلیل و بزرگداشت بعمل آورده و مراسم ها را بصورت خاصی انجام میدهند. مراسم هایی مانند بزکشی، کشتی، رقص، مودر ولایت بامیان نواختن آله موسیقی دمبوره بسیار مروج بوده و آنرا با دوبیتی هزارگی که معمول بامیان میباشد اجرا مینمایند. دوبیتی های عامیانه که عموماً با مضامین عاشقانه سروده میشوند علاقمندانی زیادی در بامیان دارند. نواختن دمبوره حتی در میان زنان نیز رواج دارد ولی به سبب فرهنگ سنتی حاکم بر جامعه، خانمها در خفا و بصورت پنهانی در داخل خانه دمبوره مینوازند.

بامیان یک ولایت فرهنگی بوده که علاقمندی زیادی به شعر و داستان در آن وجود دارد. تعدادی از شاعران بامیانی مجموعه هایی از اشعار شان را بچاپ رسانده اند.

فرهنگیان بامیان بصورت هفته وار جلسات خوانش و نقد شعر و داستان را در این ولایت با شور و شوق دایر نموده و در آن اشتراک مینمایند.

موسیقی، نقاشی، خطاطی، عکاسی، گلدوزی، خامک دوزی، موره دوزی، بافندگی و ... در میان مردان و بانوان بامیانی رونق زیادی داشته و آنان در خلق آثار هنری بسیار موفق و پیشتاز بوده اند.

در سالهای اخیر صدها جوانان بامیانی در بخش های فوق بگونه حرفه ای و مسلکی آموزش دیده و مشغول به کار گردیده اند.

نواختن دمبوره توسط یک خانم

تیتر و نمایشنامه

در بامیان جوانان و اطفال علاقه خاصی به تیتر داشته و از آن در بیان واقعیت های اجتماعی استفاده مینمایند. در بامیان بیشتر نمایشنامه ها توسط اطفال شامل در سرکس و شاگردان مکاتب برای بیان مضامین مختلف در مکانهای عمومی و مناسبت های ملی استفاده میگردد.

غذا های محلی:

در ولایت باستانی بامیان در پهلوی سایر غذاهای مروج در افغانستان تعدادی از غذاها بصورت خاص طبخ میگردند که از آنجمله میتوان از غذاهای چون قوروتی، شیر برنج، تلخان، لیتی، آرد بریان، سرخ اوماچ، کلچه مغزی و ... نام برد. این غذاها با طرز العمل خاص و شیوه محلی پخته میگردد.

سوغاتی های بامیان:

سیاحان و مسافرینی که به ولایت بامیان سفر مینمایند از آنجا قروت، روغن زرد، قیماق، نمد، تکه برک، عسل، صنایع دستی، گلدوزی، خامک دوزی و ... را با خودشان بعنوان سوغات میبرند.